IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee
www.itk.ee

Silmasiseste pahaloomuliste kasvajate kiiritusravi ehk brahhüteraapia

Käesoleva infolehe eesmärgiks on selgitada patsiendile silmasiseste pahaloomuliste kasvajate kiiritusravi ehk brahhüteraapia olemust, näidustusi ja riske.

Mis on brahhüteraapia?

Silmasiseste pahaloomuliste kasvajate kiiritusravi ehk brahhüteraapiat tehakse kasvajarakkude hävitamiseks ja nende aktiivsuse pärssimiseks. Põhilisteks ravinäidustusteks on silmasisene melanoom ja retinoblastoom. Ravi eesmärk on kasvaja metastaseerumise riski vähendamine ja silma ning olemasoleva nägemise säilitamine.

Brahhüteraapia olemus

Silmasiseste pahaloomuliste kasvajate kiiritusravi koosneb kahest operatsioonist: silmaaplikaatori paigaldamise operatsioon ja silmaaplikaatori eemaldamise operatsioon. Operatsioon silmaaplikaatori paigaldamiseks tehakse enamasti üldnarkoosis. Silmaaplikaatori paigaldamise operatsiooni käigus fikseeritakse spetsiaalne beeta-kiirgust emiteeriv silmaaplikaator ruteenium-106 isotoobiga silmamuna pinnale kasvaja asukohale. Silmaaplikaator fikseeritakse silma valgekesta külge õmblustega ja kaetakse silma limaskestaga. Silmaaplikaatori paigaldamisele järgneb raviperiood statsionaarses silmaosakonnas. Haiglas viibitavate päevade arv selgub esimesel operatsioonijärgsel päeval pärast ultraheliuuringut ja vajaliku ravidoosi arvutamist. Haiglas oleku ajal saate tegelda tavapäraste igapäevaste toimingutega. Teil on lubatud liikuda silmaosakonnas, vältides lähikontakti alla 1 m distantsilt teiste inimestega. Silmaaplikaatorist eralduv beeta-kiirgus ei ole ruumis viibivatele inimestele ohtlik. Rasedatel ja alla 10-aastastel lastel tuleb vältida alla 1 m kaugusel patsiendist viibimist kauem kui 1 tund päevas.

Brahhüteraapia planeerimisel selgitab Teie raviarst brahhüteraapia olemust, annab Teile käesoleva infomaterjali ja võtab kirjaliku nõusoleku brahhüteraapiaks.

Pärast brahhüteraapiat

Raviperioodi lõpus toimub silmaaplikaatori eemaldamise operatsioon. Silmaaplikaatori eemaldamise operatsioon tehakse tavaliselt lokaalse tuimastusega. Silmaaplikaator eemaldatakse silma valgekesta küljest ning taastatakse silma kudede normaalne asetus.

Juba pärast silmaaplikaatori paigaldamise operatsiooni tuleb Teil hakata silma panema põletikuvastaseid silmatilkasid. Selles juhendab ning vajadusel abistab Teid silmaosakonna õde. Silmatilkasid tuleb panna ka pärast silmaaplikaatori eemaldamise operatsiooni. Pärat haiglaravi tuleb panna silmatilkasid opereeritud silma kindla skeemi järgi, mille saate silmaosakonna õelt haiglas viibimise ajal. Pärast raviperioodi haiglas tuleb tulla kontrolli raviarsti määratud ajal.

Brahhüteraapia tüsistused

Brahhüteraapia tüsistused sõltuvad kasvaja suurusest, asukohast silmas, kiirgusdoosist ja patsiendi eripärast. Kiiritusraviga seotud tüsistused võivad tekkida varases operatsioonijärgses perioodis aga ka kuid või aastaid pärast operatsiooni.

Võimalikud tüsistused on:

- Katarakt ehk hallkae
- Kiiritusretinopaatia ehk võrkkesta kahjustus ja maakuli (kollatähni) turse
- Kiiritusoptikopaatia ehk nägemisnärvi kahjustus
- Glaukoom ehk silma siserõhu tõus
- Kuiva silma sündroom.

Kiiritusravi tüsistused võivad olla nägemist ohustavad ja nägemislangus võib olla pöördumatu.

ITK864

Käesolev infomaterjal on kooskõlastatud 01.01.2026. a